

บทคัดย่อ

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ เสนอต่อ โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการพัฒนา

ความสามารถในการคืนเงินยืมของครัวเรือนยากจนตามโครงการ

แก้ไขปัญหาความยากจน: กรณีศึกษาอำเภอสันกำแพง

จังหวัดเชียงใหม่

โดย

นางสาวศศิธร อินทกุล

พฤษภาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. นำชัย ทนุผล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การศึกษาครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความสามารถในการคืนเงินยืมของ ครัวเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) (2) ปัญหาและอุปสรรคในการคืน เงินยืมของครัวเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ คือ ครัวเรือนยากจนที่ได้รับการอนุมัติให้ยืมเงินตามโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ใน 4 หมู่บ้าน 4 ตำบล ของอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 113 คน เครื่องมือ ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบทดสอบที่ผ่านการทดสอบความตรง ความ เป็นปรนัยและอำนาจการจำแนกแล้ว ข้อมูลที่ได้นำมาถอดรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Sciences SPSS/PC⁺) และได้กำหนดเกณฑ์ในการวัดระดับความสามารถ ในการคืนเงินยืมของครัวเรือน เป้าหมายไว้ใน 7 ด้าน ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนเงินยืมจาก โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) จำนวนแหล่งหนี้สิน ค่าใช้จ่ายและเงินออม การติดตาม ของคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน และความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพสมรสแล้ว มีอายุ เฉลี่ย 47 ปี และส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา

ลักษณะครอบครัวของผู้ให้ข้อมูล พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็ก ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก มีรายได้จากการประกอบอาชีพเฉลี่ย 42,421 บาท ผู้ให้ข้อมูลได้มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนของภาครัฐบาล ภาคเอกชนและประชาชนอย่างน้อยจำนวน 1 แห่ง เพื่อนำมาประกอบอาชีพ โดยมีวงเงินกู้เฉลี่ยรายละ 42,330 บาท นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการออมเงินโดยเฉลี่ย 4,387 บาทต่อครัวเรือน

ในการประกอบกิจกรรมตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) พบว่า ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดได้ยืมเงินจากโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ส่วนใหญ่ได้รับการอนุมัติเงินยืมจากคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน เฉลี่ย 7,074 บาทต่อครัวเรือน โดยนำไปประกอบอาชีพด้านการเกษตรและผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สามารถชำระคืนเงินยืมให้กับคณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ได้ตามกำหนดเวลา คือ 1 ปี ทั้งนี้คณะกรรมการกองทุน กข.คจ. ประจำหมู่บ้าน ได้มีการติดตาม ทวงถามต่อผู้ให้ข้อมูลอย่างน้อย จำนวน 1 ครั้ง

ความสามารถในการชำระคืนเงินยืมของครัวเรือนยากจนตามโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความสามารถในการชำระคืนเงินยืมตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับที่น้อยมาก คือ มีข้อมูลที่ส่งผลว่ามีความสามารถในระดับดีมากตามตัวชี้วัดอย่างมากเพียง 2 ด้านเท่านั้น

อย่างไรก็ตามมีครัวเรือนเพียง 11 ครัวเรือนที่มีปัญหาในการคืนเงิน คือ คืนช้ากว่า 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาเกิดจากตัวของครัวเรือนเป้าหมายเอง ปัญหาเหล่านี้ ได้แก่ ครัวเรือนยังไม่ได้ขายผลผลิต รอรับค่าจ้างจากนายจ้าง มีความจำเป็นที่ต้องนำเงินไปใช้ในกรณีเร่งด่วน ไม่มีเงินคืนและอยู่ระหว่างการหาจากแหล่งเงินทุนอื่นมาชำระคืน

ABSTRACT

Abstract of special problem submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Arts in Development Administration

TARGET GROUPS' CAPABILITY TO PAY BACK TO THE POVERTY

REDUCTION PROJECT: A CASE STUDY OF SANKAMPHAENG

DISTRICT, CHIANGMAI

BY

SASITORN INTAKUL

NOVEMBER 2002

Chairman: Associate Professor Dr. Numchai Thanupon

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

This study focused on the study of the following; (1) capability of poor families to pay their loan back to the Poverty Reduction Project; and (2) the difficulties encountered these families. Data required had been collected from 113 families who were approved to receive loan from the Poverty Reduction Project in 4 villages of 4 sub-districts, Sankhampaeng District, Chiangmai province.

Instruments used for collecting data were the questionnaires and test which had already been checked for content validity, objective and discrimination power. The collected data were analyzed through the SPSS program. Seven categories were used to describe the capability of family in refunding loan: income of family, number of family's members, amount of loan from the Poverty Reduction Project, number of debt sources, expenditure and saving, monitoring of the Poverty Reduction Project committee and knowledge and skill of occupation.

The results showed that most respondents were male and married. They had the average age of 47 years old and elementary level of education. Their families were small and agriculturalists. Income earned per family was about 42,421 baht (per year). The respondents borrowed money from at least one from three sources: the government agency, the non - government agency and private individual. Money received would be paid for income generating. Each family was in debt to the amount of 42,330 bath in average. Besides, the results also showed that the target groups saved money 4,387 baht per family a year.

The study also found that they all were customers of the Poverty Reduction Project and received 7,074 bath per family. They used this money in agriculture. Most of these groups could pay back their loan within one year. Besides, the Poverty Reduction Project villages committees had also visited the target groups to encourage their activities and checked their capability to refund the loan at least once a year.

It was indicated that the target families had low ability to pay back the loan. However, there were 11 families who could not pay back their loan in time. The result showed that the difficulties were from other factors such unsold as crops, waiting for payment of wages, unexpected expenditure and looking for new sources of loan.